

Р І Ш Е Н Н Я
КОЛЕГІЇ ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ
АРХІВІВ УКРАЇНИ

м. Київ, 25 лютого 2010 р.

**Про підсумки роботи державних архівних установ
у 2009 році та пріоритети на 2010 рік**

Розглянувши підсумки виконання архівними установами планових завдань у 2009 році та завдання на 2010 рік, колегія Держкомархіву відзначає, що архівні установи виконали, а за значною кількістю важливих показників перевиконали заплановані на 2009 рік показники роботи.

Загальний обсяг фінансування Держкомархіву, центральних державних архівних установ, Держархіву в Автономній Республіці Крим, держархівів областей та міст Києва і Севастополя в 2009 році складав 85 785,7 тис. грн., з них видатки на оплату праці становили 51 584,70 тис. грн.

Додатковим джерелом фінансування архівів залишалися кошти, отримані від надання платних послуг. У 2009 році вони склали 4 606,0 тис. грн.

Середньомісячна заробітна плата працівників галузі становила 2 149 тис. грн.

Для здійснення заходів з охорони приміщень державних архівів із Стабілізаційного фонду було виділено 5 128, 1 тис. грн., за рахунок яких 26 архівних установ оплатили послуги фізичної охорони.

Поліпшено умови зберігання документів: 11 архівних відділів райдержадміністрацій та 15 архівних відділів міських рад отримали додаткові приміщення площею 1205,5 кв. м; у 92 архівних установах відремонтовано 5 400 кв. м. площ; у держархівах Львівської, Хмельницької областей, 23 архівних відділах встановлено пожежну сигналізацію.

Держархіви Донецької, Київської, Кіровоградської, Рівненської, Сумської, Херсонської областей встановили охоронну сигналізацію, Держархів Миколаївської області підключив охоронну сигналізацію до центрального пульта спостереження. 11 держархівів здійснили обслуговування та ремонт засобів охоронної сигналізації.

Держархів Київської області встановив електронну систему контролю доступу до приміщень архіву.

Держархіви Київської, Львівської, Рівненської та Чернігівської областей встановили системи відеоспостереження, Держархів Вінницької області – додаткові камери спостереження.

З метою поліпшення фізичного стану документів здійснено ремонт 1,2 млн. аркушів, реставрацію 295 тис. аркушів документів, консерваційно-профілактичне оброблення 791 од. зб. страхового фон-

ду, 7 313 од. зб. кінодокументів, 2 930 од. зб. фотодокументів, 2 775 од. зб. фонодокументів, 1 078 од. зб. відеодокументів, опрацьовано і підшито понад 95 000,0 од. зб., закартоновано 467 845 од. зб.

Пріоритетним напрямком роботи державних архівів в минулому році було перевіряння наявності документів НАФ. Цей показник перевиконано на 25%.

Тривала робота з виявлення унікальних документів.

ЦЕПК погоджено ановані переліки ЦДАВО, ЦДАГО, ЦДІАЛ, ЦДКФФА, ЦДАМЛМ, держархівів Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Київської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Сумської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей та м. Києва на 237 документів. Унікальні документи внесено до електронної версії розділу „Унікальні документи Національного архівного фонду” Державного реєстру національного культурного надбання.

Здійснено грошову оцінку 1 327 документів НАФ. ЦДІАЛ та Держархів Черкаської області провели страхування унікальних документів.

Протягом року на постійне зберігання надійшло 396 001 од. зб., з них 380 243 од. зб. управлінської документації, 3 627 од. зб. документів особового походження, 4 187 од. зб. науково-технічної документації, 7 944 од. зб. кіно-, фото-, фоно-, відео документів, 116 955 од. зб. з особового складу.

ЕПК держархівів на 99 % перевищили показники зі схвалення описів управлінської документації, на 100 % – з погодження описів з особового складу. Плановий показник із погодження номенклатур установ – джерел формування НАФ і установ, у діяльності яких не утворюються документи НАФ, перевиконано на 52 %.

У 2009 р. на 14 % збільшилася кількість взятих на облік приватних архівних зібрань. Виявлено 168 власників приватних архівних зібрань, у яких зберігається 8 673 од. зб.

У серії “Архівні зібрання України” вийшли друком міжархівні довідники “Зведений каталог метричних книг, що зберігаються в державних архівах України. – Т. 1” та “Реєстр розсекречених архівних фондів України” (Т. 1, Кн. 1 та Т. 2, Кн. 1–3), “Каталог метричних книг Державного архіву Волинської області (1600–1933)”, “Анований реєстр описів Державного архіву Житомирської області. – Т. 1: Дореволюційні фонди”.

Видано путівники по фондах ЦДНТА та Держархіву Хмельницької області.

Органам державної влади, місцевого самоврядування та іншим зацікавленим установам та організаціям держархіву направили 1 236 інформаційних документів. Найбільшу активність в ініціативному ін-

формуванні виявили ЦДАМЛМ, ЦДНТА, держархіви Вінницької, Закарпатської, Харківської, Херсонської, Черкаської областей, архівні відділи райдержадміністрацій Миколаївської, Одеської, Полтавської, Сумської, Херсонської, Хмельницької та архівні відділи міськрад Дніпропетровської, Донецької, Одеської, Хмельницької областей.

Держархівами виконано 81 836 тематичних запитів, з яких 72 982 – з позитивним результатом. Найбільше таких запитів виконали ЦДАВО, ЦДІАК, ЦДІАЛ, Держархів в Автономній Республіці Крим, держархіви Донецької, Запорізької, Львівської, Тернопільської, Харківської областей, м. Севастополя, архівні відділи райдержадміністрацій Автономної Республіки Крим, Донецької, Київської, Херсонської, Черкаської областей та архівні відділи міськрад Автономної Республіки Крим, Донецької, Київської, Одеської, Полтавської, Черкаської областей.

Виконано 22 192 запити цивільного стану. Найбільшу кількість таких запитів виконали ЦДІАК, держархіви Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Одеської, Сумської, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей.

Розглянуто 525 405 запитів соціально-правового характеру, що на 315 тис. перевищує плановані показники. З них на 470 111 запитів надано позитивні відповіді. Найбільше навантаження припало на ЦДАВО, ЦДАГО, ЦДІАЛ, Держархів в Автономній Республіці Крим, держархіви Волинської, Донецької, Львівської, Миколаївської, Харківської, Чернівецької областей, м. Києва.

У 2009 році на адресу державних архівних установ надійшло 1 369 генеалогічних замовлень.

Протягом року архіви підготували 1 436 виставок. Найбільшу активність в їх організації та проведенні виявили ЦДАВО, ЦДАМЛМ, ЦДКФФА та держархіви Волинської, Закарпатської, Одеської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької областей.

Держархіви підготували і провели 530 радіопередач, 540 телепередач, на сторінках періодичної преси опубліковано 1 542 документальні публікації.

Найбільш плідно співпрацювали із засобами масової інформації ЦДАВО, ЦДАГО, ЦДКФФА, ЦДАМЛМ, держархіви Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Кіровоградської, Одеської, Тернопільської, Хмельницької, Чернігівської областей, мм. Києва та Севастополя.

Завершено розробку 5 науково-дослідних тем та 71 методичного посібника. Переважну більшість наукових розробок здійснив УНДІАСД.

У 2009 році значно активізувалася робота щодо перегляду грифів секретності матеріальних носіїв інформації колишнього СРСР та приведення їх у відповідність до вимог законодавства. Загальна кількість секретних справ, що перебувають на державному зберіганні в архівних

установах України, складає 130 890. Відсоткове співвідношення секретних справ до загальної кількості справ у 2009 році становить 0,31 % (у 2008 році – 0,45 %).

Делегації українських архівістів взяли участь у роботі Міжнародної конференції Круглого столу архівів (CITRA) “Архівіст XXI століття: нові стратегії освіти та навчання” (Мальта) та 10-ї Загальної конференції Євро-Азійського регіонального відділення МРА (Вірменія).

Підписано двосторонні міжнародні міжвідомчі договори про співробітництво Держкомархіву з Агентством “Узархів” при Кабінеті Міністрів Республіки Узбекистан, Міністерством культури та інформації Киргизької Республіки, Державним архівом Чорногорії.

Попри значний обсяг виконаних у минулому році завдань, залишається ще ряд проблемних питань, які потребують вирішення.

Через відсутність фінансування у 2009 році припинилися роботи з будівництва комплексу споруд ЦДАУ.

Не завершено будівництво держархівів Київської, Тернопільської областей та м. Севастополя. Залишається невирішеним питання щодо добудови до корпусу № 2 Держархіву Чернігівської області. Протягом звітнього року не виділялися кошти на облаштування будівлі “Закарпаткнига”, переданого в оперативне управління Держархіву Закарпатської області.

Не розв’язано проблему щодо переміщення фондів Держархіву Одеської області з аварійної будівлі – синагоги Бродського.

Повністю вичерпано можливості для приймання документів на зберігання у десяти держархівах: ЦДІАК, ЦДІАЛ, держархівах Закарпатської, Київської, Полтавської, Тернопільської, Харківської, Чернівецької областей, міст Києва і Севастополя. Сховища ще у дев’яти держархів заповнено на 90–99 %.

Охоронний і протипожежний режими низки архівних установ викликають занепокоєння. Так, 33 % будівель державних архівів областей, 87 % архівних відділів райдержадміністрацій, 80 % архівних відділів міських рад не оснащено позавідомчою охороною.

У 19 % будівель держархівів областей, 48 % архівних відділів райдержадміністрацій, 33 % архівних відділів міських рад відсутня охоронна сигналізація.

Протипожежна сигналізація відсутня у 6 % будівель держархівів областей, у 50 % будівель архівних відділів райдержадміністрацій, у 33 % архівних відділів міських рад.

Системами вентиляції і кондиціонування повітря обладнано лише 40 % сховищ центральних держархівів та держархівів областей.

Страховий фонд створено лише на 2,7 % від загальної кількості документів НАФ.

Не планували приймання документів особового походження держархівів Луганської, Сумської областей; не виконали планові показники держархівів Закарпатської області, м. Севастополя.

Не планували і не забезпечили приймання аудіовізуальних документів держархівів Закарпатської, Івано-Франківської, Луганської, Львівської областей.

Нагальною проблемою залишається передавання на постійне зберігання документів НАФ, що зберігаються в архівних підрозділах підприємств, установ та організацій понад встановлені роки (1 млн. 724 тис. од. зб.). Найгірші показники в Харківській (335 946 справ), Київській областях (178 117 справ), місті Києві (176 023 справи), Полтавській (125 056 справ), Одеській областях (79 336 справ).

Досі не організували виявлення та облік власників приватних архівних зібрань центральні держархівів, Держархів в Автономній Республіці Крим, 14 держархівів областей.

Не завершено створення мережі трудових архівів.

Низька активність співпраці зі ЗМІ спостерігалася в ЦДАЗУ, держархівах Івано-Франківської та Луганської областей.

Відсутні локальні мережі в ДНАБ, ЦДАМЛМ, держархівах Дніпропетровської, Одеської, Полтавської, Харківської областей та м. Києва.

47 % архівних установ не мають серверів, які є ключовим елементом впровадження сучасних технологій обробки інформації та автоматизації архівних процесів. Не мають власних веб-сайтів УНДІАСД, 8 центральних держархівів та 15 держархівів областей.

Враховуючи зазначене, з метою подолання проблем архівної справи та забезпечення подальшого її розвитку

колегія вирішила:

1. Звіт про виконання Плану розвитку архівної справи в Україні на 2009 рік взяти до відома.

2. Схвалити проекти Плану розвитку архівної справи в Україні на 2010 рік, Плану науково-дослідної та методичної роботи державних архівних установ України на 2010 рік, Плану науково-видавничої роботи державних архівних установ України на 2010 рік та завдань, визначених пріоритетними для архівної галузі у 2010 році (додаються).

3. Керівництву Держкомархіву, керівникам його структурних підрозділів:

- забезпечити виконання завдань, визначених пріоритетними для архівної галузі у 2010 році та реалізацію заходів, спрямованих на виконання Плану розвитку архівної справи в Україні на 2010 рік;
- поліпшити організаційно-методичне керівництво архівними установами та надання їм допомоги; більш глибоко аналізувати стан справ на місцях, оперативного вживати заходів щодо усунення виявлених недоліків в роботі архівних установ;

- запровадити систему управління якістю в Держкомархіві;
- забезпечити проведення 11-ї Загальної конференції Євро-Азійського регіонального відділення Міжнародної ради архівів (ЄВ-РАЗІКА) в м. Одесі;
- розробити єдину для державних архівів інформаційно-пошукову систему обліку звернень громадян і контролю за вирішенням порушених у них питань;
- впровадити систему надання державних (адміністративних) послуг через мережу Інтернет;
- активізувати роботу зі ЗМІ з метою ширшого ознайомлення суспільства з діяльністю архівних установ.

4. Керівникам державних архівних установ усунути зазначені недоліки в роботі державних архівних установ, насамперед звернути увагу на:

- забезпечення надійної експлуатації архівних будівель і приміщень, систем їх життєзабезпечення, посилення охоронної і пожежної безпеки архівосховищ, оснащення читальних залів надійними системами відеоспостереження;
- забезпечення обладнання архівосховищ системами вентиляції і кондиціонування повітря, дотримання температурно-вологісного, світлового та санітарно-гігієнічного режимів у архівосховищах;
- посилення контролю за наявністю, станом і рухом документів, виконання завдань Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2009–2019 роки у 2010 році;
- активізацію створення страхового фонду та фонду користування на документи Національного архівного фонду;
- забезпечення приймання та описування документів з виборів Президента України, з виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів;
- посилення контролю за обліком місцезнаходження та упорядкуванням документів ліквідованих і реорганізованих підприємств, установ і організацій, документи з особового складу яких перебувають на зберіганні у правонаступників, органів вищого рівня та інших установах;
- забезпечення контролю за станом архівної справи та діловодства в установах – джерелах формування НАФ та організацією роботи архівних установ, створених фізичними та/або юридичними особами приватного права;
- посилення контролю за станом упорядкування документів підприємств, установ та організацій;
- приймання документів від установ-джерел формування НАФ, які зберігають документи понад встановлені строки;

- активізацію проведення нарад (семінарів) з підвищення кваліфікації працівників служб діловодства та архівних підрозділів підприємств, установ, організацій;
- реалізацію архівно-пошукового інформаційного проекту “Український мартиролог ХХ століття”;
- завершення підготовки путівників у рамках галузевої програми “Архівні зібрання України”;
- виявлення та описування архівної україніки;
- забезпечення дотримання законодавства у сфері зовнішніх зв'язків;
- завершення наповнення бази даних “Архівні фонди України”.

5. Керівникам ЦДІАЛ, держархівів Кіровоградської, Одеської, Черкаської областей побудувати постійні виділені канали доступу до Інтернет.

6. Керівникам ЦДАМЛМ, держархівів Дніпропетровської, Одеської, Полтавської, Харківської областей та м. Києва побудувати локальні мережі, впровадити сервери безпеки й забезпечити доступ з робочих місць співробітників до мережі Інтернет.